

Biogr. er. D

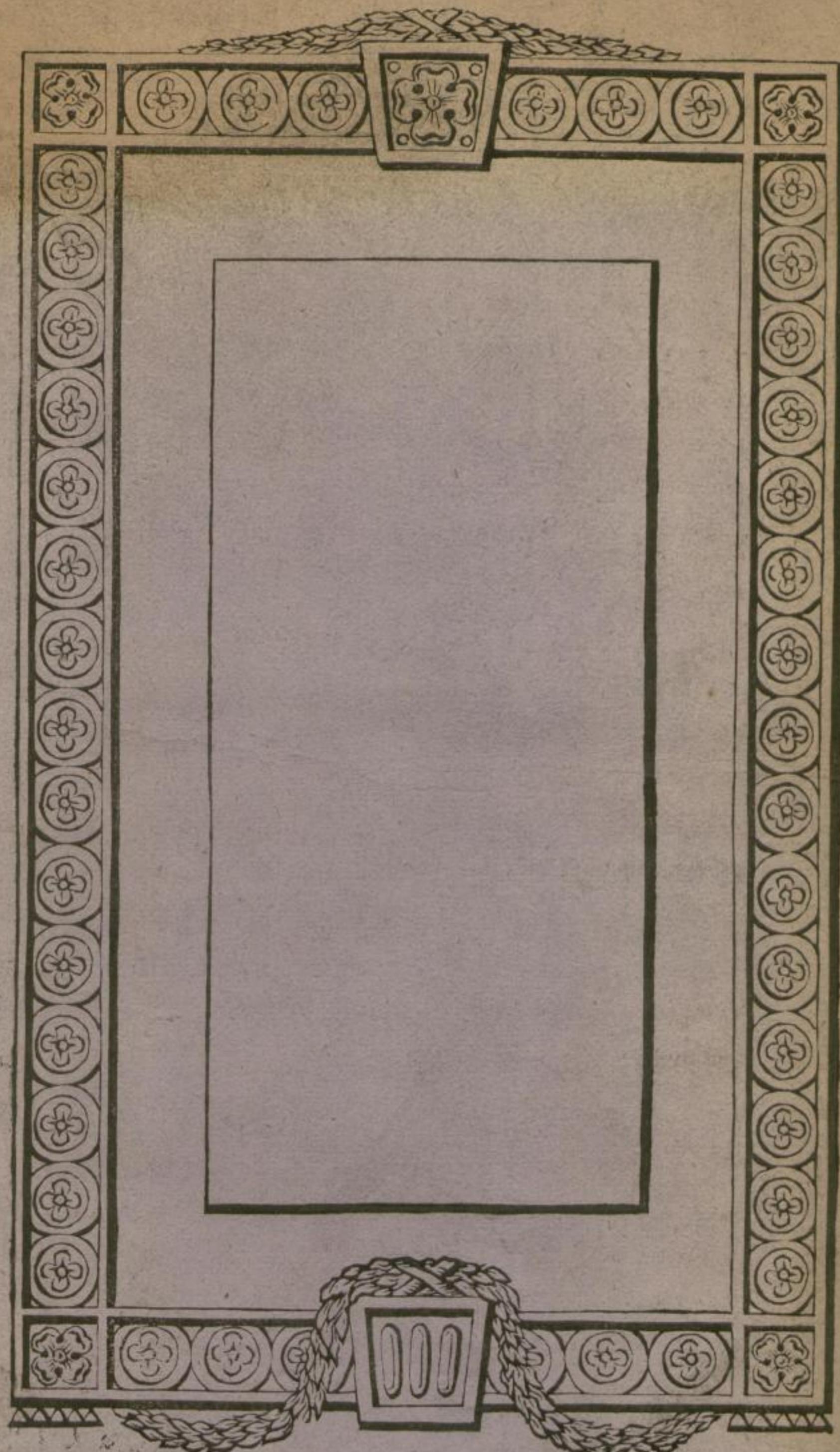
22 m

Memoria

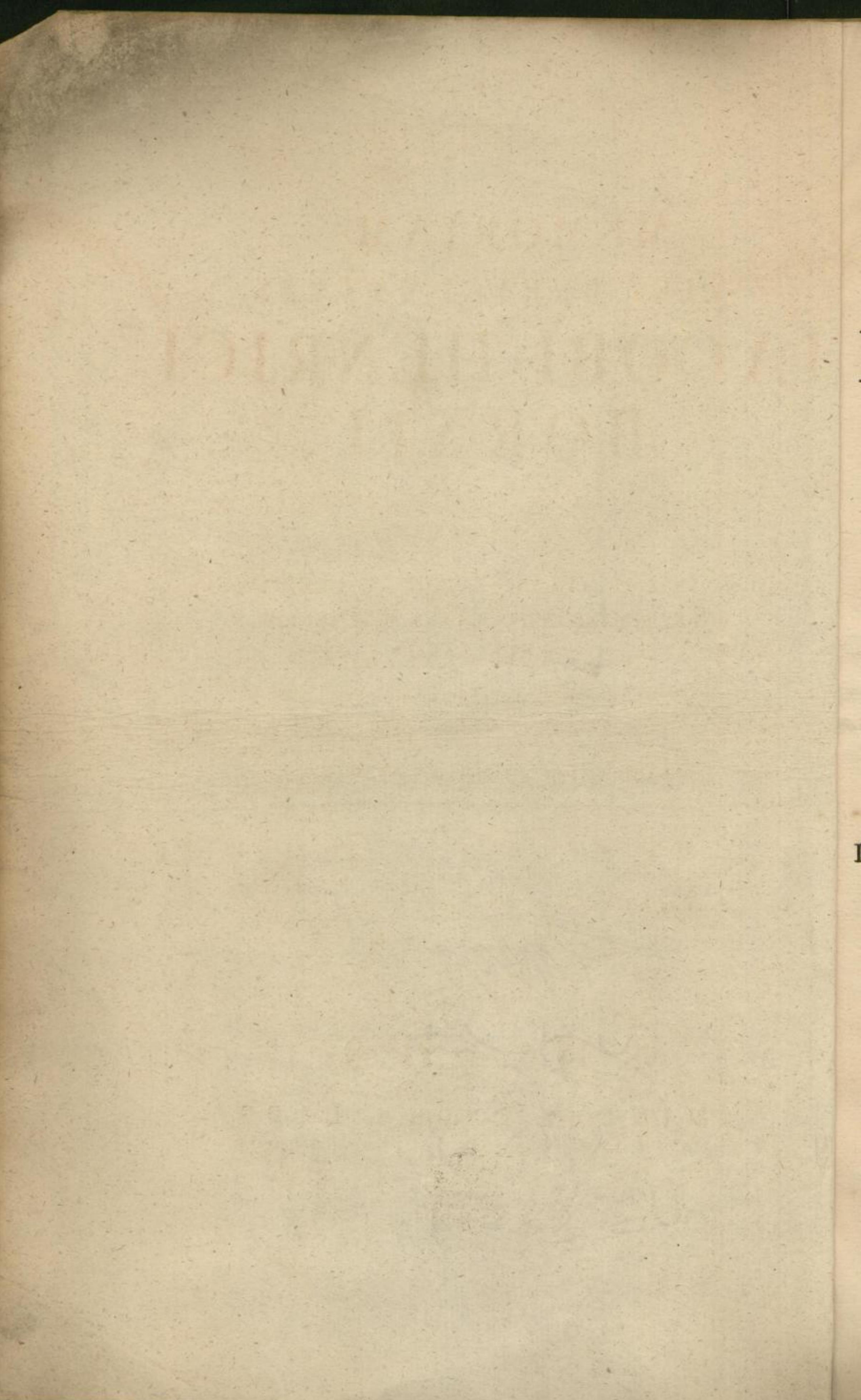
Jac. Borini

Biogr. er. D

22 m

Biogr. erud.
D. 12 m.

MEMORIAM
VIRI PERILLVSTRIS
IACOBI HENRICI
BORNII

DOMINI HAEREDITARII CLIENTELARVM
WILDENBORN ET SVXDORF

SERENISSIMI DVCIS SAXONVM ELECTORIS
IN REGIMINE EPISCOPATVS MISENENSIS
CANCELLARII

CONSILIARII IN IVDICIO PROVOCATIONVM
SVPREMAE IN PROVINCIA CVRIAET SCABINORVM COLLEGII ASSESSORIS
CIVIT. LIPS. CONSVLIS PRIMAR
AEDIS D. NICOLAI CVRATORIS

DE CIVITATE OPTIME MERITI

D. III. DEC. A. R. S. CICICCLXXV REBUS HUMANIS EXEMTI

C I V I B V S S V I S

COMMENDAT

R E C T O R

V N I V E R S. L I T E R. L I P S.

Dr. D. Galliſſ.

Fuit hoc olim in institutis disciplinae eius, qua
vterentur hi, qui ad causas in foro agen-
das adiicerent animum, ut omne genus lite-
rarum atque artium liberalium studiose ac diligenter
tractarent, non modo magistris earum audiendis, sed
etiam libris omnibus eorum assidue et studiose legendis,
qui in iis excelluissent, philosophorum, historicorum, po-
liticorum, oratorum, auctore Cicerone, ut opinor, in
primo de oratore libro, qui ipse hanc viam ingressus erat
ad causarum in foro bene agendarum facultatem et inde ad
rem publicam. Atque ita hoc consecuti sunt ii, qui hoc
modo ad illam facultatem causarum agendarum venissent,

A 2

vt

IV

vt non modo in eo genere probarentur, sed etiam ad rem publicam bene gerendam idonei putarentur. Itaque etiam cum Christiana ecclesia constituta esset, ii, qui in foro causas bene egissent, in primis idonei existimati sunt, qui ecclesiis praeesserent, et cum ii se ad Christi religionem contulissent, ei egregiam operam docendo nauarent, et in eo excellerent prae caeteris. Satis constat, doctores ecclesiae latinae praestantissimos e foro venisse, Tertullianum, Cyprianum, Augustinum in Africa, alios alibi, per quos etiam doctrina theologica in multis accurasier et subtilior facta est ipso verborum delectu, quae ad notiones theologicas exprimendas adhiberentur, et causa religionis optime defensa est. Quem Italica ecclesia habuit parem Ambrosio in docendo voce et scriptis? At ille ea via ad scientiam iuris et causarum agendarum facultatem venerat. Itaque et causas egregie egit, et e foro traductus est ad munera ciuilia, assumptus Consiliarius a Praefecto Praetorii Probo, consularia ornamenta accepit, et prouinciis praefectus est Liguria et Aemiliae, deinde, et si adhuc Catechumenus, Episcopus Mediolanensis factus est, cum nemo Episcopatu illo dignior putaretur: quo accepto cum se et studia sua ad doctrinam sacram contulisset, ita eius et scientia et literis explicandae facultate excelluit, vt nemo ei par esset. Sed hoc totum habuit ab illa ratione, quam in discendo iure et comparanda causarum agendarum scientia erat usus, per quam erat hoc consecutus, vt, ad quodcunque genus scientiae se contulisset, in eo quam celerrime ita proficeret, vt excelleret. Neglecta est haec via temporibus barbaris. Itaque

que vulgo ne legebantur quidem libri Iuris Romani, sed fe-
re in compendiis, summas vocabant, studium iuris', vt
nunc fit, conclusum fuit. Sed ex his angustiis et ab hac
ieiunitate reuocatum post fuit iuris studium, cum in Fran-
cia maxime exstitissent multa ingenia paeclarata, quae adi-
tum sibi ad meliorem iuris scientiam munirent per literas
humaniores et studium linguarum veterum, vnde Budaei,
Pithoei, Cuiacii, Duarenii, Donelli aliique similes efflorue-
re ICti iidem paestantissimi et literatores elegantissimi,
faepe etiam politicis negotiis fungendis et curandis adhibiti,
quod et prudentia in iis esset e scriptorum antiquorum cu-
riosâ lectione hausta, et facultas de rebus publicis bene ac-
curateque, digne denique Principis persona dicendi ac scri-
bendi, quae facultas a prudentissimis Principibus semper
est in iis spectata, qui rebus ciuilibus tractandis adhiberen-
tur. Sed hoc genus iuris discendi etiam in hanc nostram
Academiam inductum est a Petro Lorioto, qui huc, aucto-
re Camerario, ab Augusto Electore vocatus, tanto iuue-
num concursu docuit, vt auditorium non caperet eorum
multitudinem, cum caeterorum barbarorum doctorum
scholae prope inanes essent. Erant enim per Camerarii di-
sciplinam imbuti sensu recto de studiis humanitatis, vt fa-
cile sentirent paestantiam illius rationis, qua Loriotus in
docendo iure vtebatur, et ad eius imitationem allicerentur.
Hinc igitur profecti sunt ii, qui ante quam doctoris hono-
res caperent, et ad docendum aut honores in re publica pe-
tendos accederent, aliquamdiu in scholis latinarum et grae-
carum literarum publice docerent: ex quo genere fuit Io-

B

annes

VI

annes Scheffelius, qui a Caspare Bornero, scholae Thomanae tum Rectore, impetrauit, vt se socium docendi assumeret, vt assidua exercitatione docendi graecas et latinas literas, qua et ante in schola Dresdensi vſus erat, et illarum scientiam augeret, et ingenium, linguam, ſtylumque ad ſcribendi, differendi dicendique ſubtilitatem acueret: qua ratione cum per aliquot annos eſſet vſus, Doctoris honores et iura cepit; et cum ius in Academia publice per aliquot annos magna cum nominis fama docuiffet, in ſenatum ciuitatis noſtræ cooptatus, ad consulatum peruenit, in eo- que munere praecolare de re publica meritus eſt. Atque hu- ius generis ICtos plures habuit Ciuitatis noſtræ Senatus, etiam proxime superiori aetate, Carpzouios, Graeuios, et noſtra Goezios, Baudifios, Mascouios, qui magnum ſplen- dorem Academiae noſtræ atque vrbi attulerunt.

ICtis literatissimis illis et eruditissimis annumerandus jure ſuo eſt is, quem ante biennium fere magno cum dolore amifimus, Iacobus Henricus Bornius: quem cum Pa- ter literarum humaniorum fautor maximus iuris ſtudiis de- ſtinaffet, omnia fecit diligenter, vt ad ea literis humanio- ribus diſcendis bene praeparatus poſſet accedere, quarum etiam amore ac ſtudio ita incensus fuit per bonos magiftrós, vt earum ſtudium nunquam dimiferit. Itaque ille et iuris vtriusque consultissimus fuit, et in ſcribendo ita egregius, vt nemo ei par eſſet in omni genere dicendi ſcribendique ſubtilitate et elegantia, omnesque eum in vtroque gene- re admirarentur maxime et laudarent. Sed eius, age, de vita vniuersa breuiter dicamus, et ipsum eiusque virtutes omnes deſcribamus.

Ori-

Originem ille duxerat e gente, nobilitate tum generis et natalium tum ingeniorum et meritorum de re publica splendidissima: natus Patre Iacobo, Procancellario in Aula Electorali, et Consule Ciuitatis Lips. Seniore, matre Sufanna Regina, e nobilissima Silesiae superioris gente Puschia generata.

Mature emicuit in puerो vis ingenii et discendi cupido. Quod cum sentiret pater, statim curauit eum tradi idoneis magistris literarum, qui ingenium et acuerent magis ad studium discendi, et literis ad humanitatem finge-rent; in his Christiano Ludouico Crellio, scholae ad D. Nicolai aedem Rectore, quo ipse quondam literarum huma-niorum magistro usus fuerat, et post hunc Wollio et Haltusio, Viris doctissimis. Ab his bene praeparatus accessit ad studia academica, et Philosophiae, Mathefi, Historiae, et Iuris omnibus partibus accurate discendis operam ita dedit assiduam, ut linguarum et humaniorum literarum veterum ac recentiorum studium nunquam nec omitteret nec remitteret. Nec vero aetatis mediae scriptores neglexit. Sed eos, et omnia illius aetatis monumenta tam diligenter cognouit, ut in ea re Maſcouiana et Haltusiana disciplinae alumnum facile agnoscerent omnes. Itaque paucis annis perfecit, ut primum bonarum artium et philosophiae magister egregia cum laude annos natus unum et viginti crea-retur, et anno post utriusque Doctor iuris. Inter haec sub-inde specimina eruditionis humanioris egregia edidit, et diatribas pro cathedra defendit diserte et subtiliter: in his duas, quae praeter iuris publici Germanici scientiam, qua-

VIII

ille in primis excellebat, etiam amorem erga patriam ciuitatem probarent, *de iure stipulae ac nundinarum ciuitatis Lipsiensis.* Post eum incessit cupido visendi academias externas, et, annuente Patre, profectus est in Batauos, ibique usus virorum clarissimorum consuetudine, rediit magna rerum optimarum scientia et multo usu auctus. Nam Burmanni, Dukeri, Drakenborchii, et alii viri summi adamauerant eius ingenium et egregiam literarum scientiam et summum amorem. Itaque et libenter eius consuetudine utebantur, et eum praceptoris consiliisque salutaribus instructum a se dimittebant: cuius generis multa ex ipso nos magna cum voluptate audire meminimus. Redux inde ad suos, paullo post cooptatus est in Ordinem Ciuitatis amplissimum. In quo talem se in omni genere negotiorum praestitit, ut nunquam eius dexteritas, fides, scientia et prudentia desideraretur: propter quas virtutes etiam paullatim per omnes gradus ad locum primum i. e. consulatum peruenit; quem ille tanta cum dignitate gessit, ut in eo exemplum consulis perfecti exstaret, qui et utilitati ciuitatis publicae in omnibus rebus consilio, prudentia, disciplinaeque seueritate et auctoritatis consularis conseruatione optime confuleret. In quo etiam amore patriae sua insito mouebatur; cui se hoc et sua et maiorum causa debere existimabat, qui in ea semper et honoratissimi et omnibus rebus secundis ornatis et beatissimi fuissent. In illa autem maxima negotiorum curarumque multitudine, qua in muneribus publicis premebatur, nunquam ille studia doctrinae et literarum

IX

rarum neglexit, sed assidue legit tum antiquos tum recentiores ex omni genere libros. Qui apud nos Consulatum gerunt, eo anno Scabinatus laboribus liberi sunt. Quod ergo ea re tempus ab iis vacuum habebat, consumebat libris, biennio superiori comparatis, atque sepositis, legendis, cum literis, ut per iocum addebat, quasi in gratiam redditurus. Et erat in eo scientia librorum optimorum egregia: quae et Bibliothecae Senatus valde profuit, cui a Mascouii morte praefuit, quamque optimis libris permultis locupletauit. Atque etiam libenter cum viris eruditis sermones ex hoc genere conferebat, a quibus etiam maximi fiebat, et ut summus literarum patronus colebatur. Itaque etiam hi maxime eius mortem luxere, in quo maximam iacturam se et literas fecisse existimabant. Ea ille oppressus est ante biennium a. d. V. Non Decembres Dresdae, quo publice ierat, ut, in conuentu ordinum Saxonie, et communibus patriae vniuersae et huius nostrae in primis ciuitatis rebus consuleret, vnde eius corpus ad urbem nostram deductum est, et in maiorum eius sepulcro conditum, celebrantibus hoc funus omnibus, qui bene de Lipsia sentirent, et viri tanti merita atque virtutes noscirent.

Erat in Bornio nostro summa vis ingenii, sumnum acumen, sensus veri, recti, etiam pulcri acerrimus. Celeriter ille et rectissime, in quo esset caput rei et causae cuiusque, videbat: omnia ei celerrime veniebant in mentem, quibus res quaeque contineretur, et quae rectum iudicium suppeditarent, nec modo in rebus ad eruditionem

C

per-

X

pertinentibus, aut ad ius dicendum, sed etiam in politicis. Itaque ei aula nostra non modo summum in Academia nostra Ordinis Iuridici locum aliquando destinauit atque obtulit honorificentissime, sed etiam ipsa eius opera vti cupiit; sed ille, amore ciuitatis patriae, nullum locum accipere sustinuit, nisi qui eum non ab illa abstraheret, vt in summo prouocationum consilio, et munus Cancellarii in Regimine Misenensis Episcopatus, quo ille magna cum dignitate et auctoritate functus est. Nec in hoc modo genere usus est digna meritis suis virtutibusque fortuna, sed etiam in reliquis omnibus. Nam ei primum matrimonium contigit fortunatissimum, ducta Joanna Christiana Schacheria, Quirini Schacheri Ordinis Medicorum Decani perpetui filia, virgine omnibus mulieribus bonis ac virtutibus ornatissima, et prole optima ex ea suscepta, filio primum Iacobo Henrico, quem ad suum exemplum formatum vidit in aula Principis nostri Electoris in Consilium Aulicum receptum, deinde filiam Susannam Christianam Henricam, ingenii corporisque dotibus ornatissimam, quam paullo ante mortem felicissime despondit generosissimo et praestantissimo Viro, L. B. Gottlobo, e nobilissima Beustiorum gente oriundo, Ducis Serenissimi Gothani in Curia Regiminis Altenburgi bene merenti. Contigit etiam ipsi et familiae eius splendoris aliqua accessio, antiqua gentis nobilitate nouo diplomate Caesareo firmata. Sed haec omnis Viri gentisque fortuna nihil fastus attulit animo eius celsiori, quam vt vlla re ad fastus humilitatem deduci posset, retinuitque semper illam facilitatem

tem et comitatem, qua in omnium animos influeret, quam ille etiam in consuetudine familiari, hilaritate modesta, et faceta oratione condiebat, vt nihil esset eius consuetudine iucundius.

Huius ergo talis ac tanti viri, et tam praeclare de Ciuitate nostra meriti, iactura quanta sit, quis non intelligat? et quis eam non perpetuo lugendam ciuitati nostrae putet? Causam eius attulerunt vomicae, quae in pulmone cum latuissent, repletae materia maligna, subito ruptae, eam effuderunt in pectus, vnde cum gangraena mors venit.

Sed non satis est lugere iacturam, quam fecimus: immo faciamus, vteam, quantum fieri potest, reparemus. Quod fiet memoria eius, et virtutum illius ac meritorum de republica nostra, conseruanda et crebro usurpanda, vt ad eius imitationem impellamur oremusque Deum, vt familiam eius perpetuo omnibus rebus secundis florentissimam reddat, et in ea plures existere iubeat, qui maioribus suis se similes et Borniano nomine dignos praestent. P. P. Domin. III. p. F. Tr. a. C. cIcCLXXVII

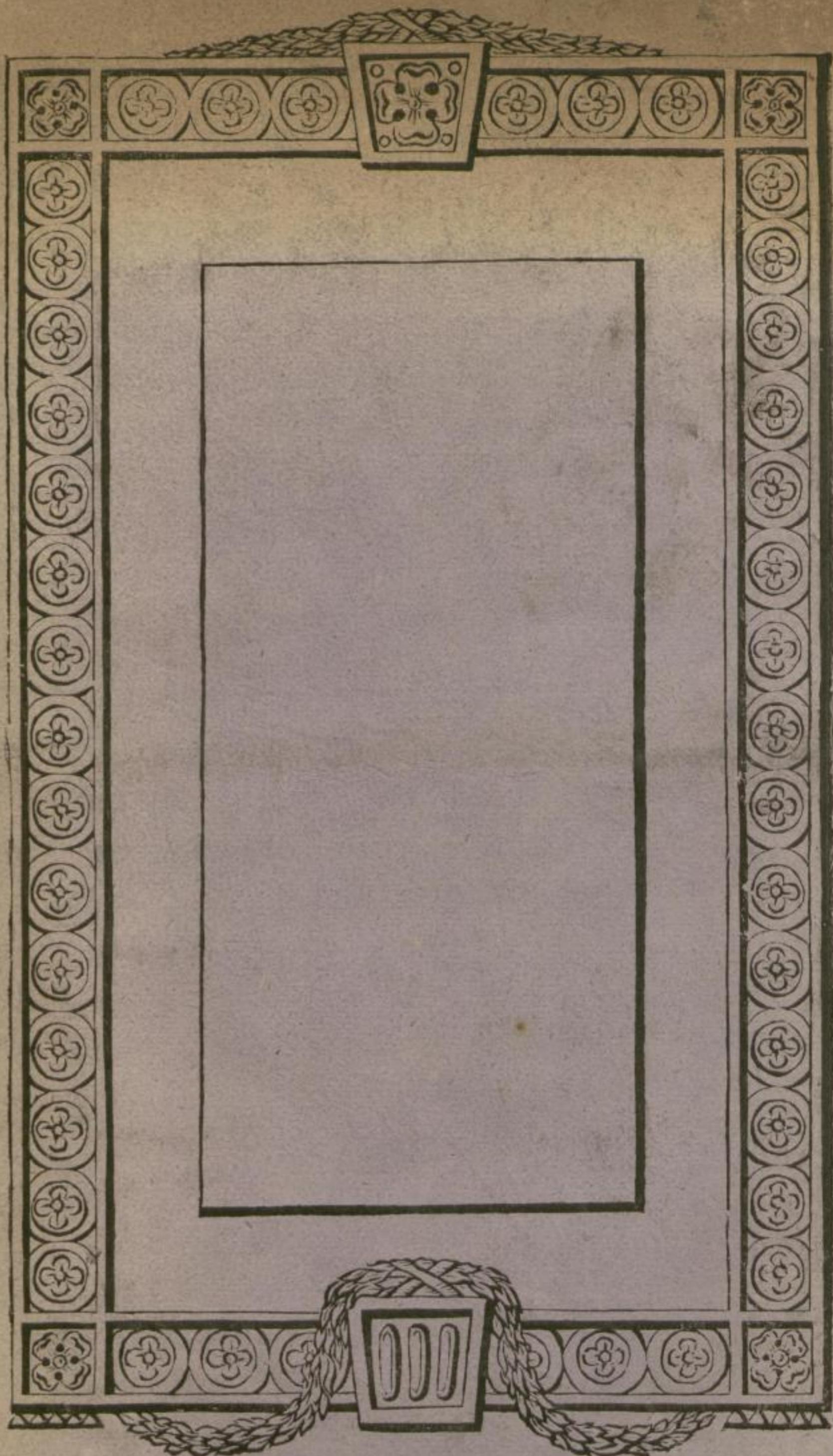
XII

B O R N I I S C R I P T A

1. Dissert. epistolica de Delphino Atheniensium tribunali. Lips. 1735. 4.
 2. Dissert. de antestatione in ius vocantium apud Romanos. Ibid. 1737. 4.
 3. I. H. B. L. Animaduersiones in Ioachimi Schwarzi disquisitionem: vtrum iure cul-pandus sit Tribonianus, quod in componendis Pandectis ethnicorum hominum scripta compilauerit? Ibid. 1737. 4.
 4. Disp. de poenis libertorum ingratorum apud Romanos. Ibid. 1738. 4.
 5. Disp. I. de iure stapulae ac nundinarum ciuitatis Lipsiae, sub Io. Iacobi Mascouii praeſidio habita. Ibid. 1738. 4.
 6. Disp. II. eiusdem argumenti. Ibid. 1739. 4.
 7. De communione peregrina veteri clericorum censura. Ibid. 1742.
 8. Diff. de sortitione magistratum atticorum contra Pythagoreos defensa. Ibid. 1734. 4.
 9. Abhandlung von dem Stapelrechte der alten Stadt Magdeburg, worinnen zugleich ei-nige Beweise desselben geprüft und die Befugnisse der Stadt Leipzig gegen Magdeburg in Ansehung der Stapelgerechtigkeit erörtert werden. Leipzig, 1742. 4.
-

Lipſiae
Ex Officina Breitkopfia.

Biogr. erud. D. 22 m.

SLUB DRESDEN

3 1711075